

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه پرسش‌های چهارگزینه‌ای

حقوق مدنی

جاد نعمت

مؤلف:

دکتر مجید قربانی لاجوانی

انتشارات چتر دانش

۱۳۹۵

سرشناسه	: قربانی لاچوانی، مجید، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه پرسش‌های چهارگزینه‌ای حقوق مدنی
مشخصات نشر	: تهران: چتر دانش، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ج۲.
شک	: دوره: ۰-۶۷-۴۱۰-۶۰۰-۹۷۸؛ ج. ۱: ۸-۴۵-۴۱۰-۶۰۰-۹۷۸؛
	: ج. ۲: ۳-۶۶-۴۱۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبای مختصر	
یادداشت	: فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir
	: قابل دسترسی است
شماره کتابخانه ملی	: ۴۰۸۰۴۱۲

نام کتاب	: مجموعه پرسش‌های چهارگزینه‌ای حقوق مدنی - جلد نخست
ناشر	: چتر دانش
مؤلف	: دکتر مجید قربانی
نوبت و سال چاپ	: اول / اردیبهشت ۱۳۹۵
شمارگان	: ۲۰۰۰
شابک جلد نخست	: ۸-۴۵-۴۱۰-۶۰۰-۹۷۸
شابک دوره	: ۰-۶۷-۴۱۰-۶۰۰-۹۷۸
قیمت دوره دو جلدی	: ۸۰۰۰۰ تومان

مرکز پخش: تهران خیابان انقلاب خیابان ۱۲ فروردین کوچه نوروز پلاک ۱۱

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۷۸۹۱۵ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۸۹۰۵۹

پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

این کتاب حاوی پاسخ تشریحی به پرسش‌های چهارگزینه‌ای در آزمون‌های زیر است:

- ۱- ورودی دوره دکتری رشته حقوق خصوصی دانشگاه‌های دولتی
- ۲- ورودی دوره دکتری رشته حقوق نفت و گاز دانشگاه‌های دولتی
- ۳- ورودی دوره دکتری رشته حقوق خصوصی دانشگاه آزاد اسلامی
- ۴- ورودی دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی دانشگاه‌های دولتی
- ۵- ورودی دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی دانشگاه آزاد اسلامی
- ۶- ورودی دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق خانواده دانشگاه‌های دولتی
- ۷- اخذ پروانه کارآموزی وکالت دادگستری
- ۸- اخذ پروانه کارآموزی کارشناس حقوقی فوه قاضی
- ۹- استخدام قاضی
- ۱۰- گزینش سران دفاتر دفترخانه‌های اسناد رسمی

فهرست

۱۰	بخش یکم: اموال و مالکیت.....
۱۰	فصل یکم: انواع مال.....
۱۰	مبحث یکم: اموال منقول.....
۱۸	مبحث دوم: اموال غیرمنقول.....
۲۹	مبحث سوم: اموالی که مالک خاص ندارند.....
۳۶	مبحث چهارم: اموال مثلی و قیمی.....
۳۸	مبحث دوم: حقوق مختلف اشخاص نسبت به اموال.....
۳۸	مبحث یکم: حق مالکیت.....
۶۴	مبحث دوم: حق انتفاع.....
۶۸	مبحث سوم: حق ارتفاق.....
۸۵	فصل دوم: ایسای اراضی موات و حيازت مباحات.....
۸۹	بخش دوم: قواعد عمومی اعمال حقوقی.....
۸۹	فصل یکم: کلیات اعمال حقوقی.....
۸۹	مبحث یکم: تعریف ماهی اصال.....
۱۱۵	مبحث دوم: تقسیم بندی عقود.....
۱۱۵	گفتار یکم: عقد لازم و جایز.....
۱۲۸	گفتار دوم: عقد منجز و معلق.....
۱۴۸	گفتار سوم: عقد معوض و مجانی.....
۱۵۲	گفتار چهارم: عقد رضایی، تشریفاتی و عدلی.....
۱۵۷	گفتار پنجم: عقد عهدی و تملیکی.....
۱۶۱	گفتار ششم: عقد شانس (احتمالی) و قطعی.....
۱۶۲	گفتار هفتم: عقد معین (بانام) و نامعین (بی نام).....
۱۶۳	فصل دوم: شرایط صحت اعمال حقوقی.....
۱۶۱	مبحث یکم: قصد و رضا.....
۱۶۳	گفتار یکم: نقش اراده در اعمال حقوقی.....
۱۷۱	گفتار دوم: اعلام اراده.....
۲۱۳	گفتار سوم: توافق اراده‌ها.....
۲۱۸	گفتار چهارم: سلامت اراده.....
۲۱۸	الف - اشتباه.....
۲۵۰	ب - اکراه.....

۲۷۲	مبحث دوم: اهلیت
۲۸۱	مبحث سوم: مورد معامله
۲۹۵	مبحث چهارم: مشروعیت جهت
۳۱۲	فصل سوم: آثار اعمال حقوقی
۳۱۲	مبحث یکم: تعهدات (التزامات) قراردادی
۳۱۲	گفتار یکم: اصل نسبی بودن آثار قرارداد
۳۱۹	گفتار دوم: استثناهای اصل نسبی بودن آثار قرارداد
۳۱۹	الف- تعهد به نفع شخص ثالث
۳۳۵	ب- معامله فضولی
۳۷۴	گفتار سوم: قاعدهی صحت اعمال حقوقی
۳۷۶	گفتار چهارم: لزوم اجرای تعهدات قراردادی
۳۹۲	گفتار پنجم: قانون حاکم بر تعهدات قراردادی
۳۹۳	مبحث دوم: مسئولیت قراردادی
۴۳۶	فصل چهارم: شروط ضمن عقد
۴۳۶	مبحث یکم: ماهیت و شرایط صحت شروط ضمن عقد
۴۴۸	مبحث دوم: اقسام شرط ضمن عقد
۴۴۸	گفتار یکم: شرط صفت
۴۵۱	گفتار دوم: شرط نتیجه
۴۶۴	گفتار سوم: شرط فعل
۴۷۸	مبحث سوم: روابط متقابل شرط و عقد
۵۳۷	فصل پنجم: سقوط تعهدات
۵۳۷	مبحث یکم: وفای به عهد
۵۳۷	گفتار یکم: ماهیت و شرایط صحت وفای به عهد
۵۳۷	الف- ماهیت حقوقی وفای به عهد
۵۴۵	ب- شرایط درستی وفای به عهد
۵۴۵	۱- شرایط مربوط به ایفاء کننده
۵۵۵	۲- شرایط مربوط به گیرنده
۵۶۰	۳- شرایط مربوط به موضوع تعهد
۵۸۵	۴- مکان و هزینه‌ی اجرای تعهد
۵۸۹	گفتار دوم: آثار وفای به عهد
۶۰۶	مبحث دوم: اقاله

گفتار یکم: ماهیت و شرایط صحت اقاله ۶۰۶

گفتار دوم: آثار اقاله ۶۲۲

مبحث سوم: ابراء ۶۳۳

گفتار یکم: ماهیت و شرایط صحت ابراء ۶۳۳

گفتار دوم: آثار ابراء ۶۴۳

مبحث چهارم: تبدیل تعهد ۶۴۷

گفتار یکم: ماهیت، اقسام و شرایط صحت تبدیل تعهد ۶۴۷

گفتار دوم: آثار تبدیل تعهد ۶۵۶

مبحث پنجم: تهاتر ۶۶۱

گفتار یکم: ماهیت و شرایط تهاتر ۶۶۱

گفتار دوم: اقسام تهاتر ۶۷۶

مبحث ششم: مالکیت مافی الذمه ۶۸۴

گفتار یکم: ماهیت و شرایط مالکیت مافی الذمه ۶۸۴

گفتار دوم: آثار مالکیت مافی الذمه ۶۸۵

بخش سوم: الزام‌های خروج از داد ۶۸۸

فصل یکم: کلیات ۶۸۸

فصل دوم: مسئولیت مدنی ۶۹۹

مبحث یکم: مبانی مسئولیت مدنی ۶۹۹

مبحث دوم: ارکان مسئولیت مدنی ۷۱۵

مبحث سوم: آثار مسئولیت مدنی ۷۳۵

مبحث چهارم: مسئولیت‌های مدنی خاص (مسط یا ویژه) ۷۴۸

گفتار یکم: مسئولیت مدنی کارفرما ۷۴۸

گفتار دوم: مسئولیت مدنی دولت و شهرداری‌ها ۷۵۳

گفتار سوم: مسئولیت مدنی سرپرست صغیر و مجنون ۷۵۷

گفتار چهارم: مسئولیت مدنی ناشی از تصادف وسیله نقلیه ۷۶۵

فصل سوم: غصب ۷۹۱

فصل چهارم: استیفا ۸۲۵

فصل پنجم: اداره‌ی فضولی مال غیر ۸۲۸

فصل ششم: دارا شدن ناعادلانه ۸۳۳

فصل هفتم: ایفای ناروا ۸۳۶

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله‌ی یکی از پرطرفدارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان در مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی میان‌مدتی که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ کرده‌اند.

این، در حالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آنها از یک سو و تناسب آنها با نیازهای روز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتر دانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افزون بر درک عمیق با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثار همت گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و ترویج یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

سخن مؤلف

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

خداوند رحمان را سپاسگزارم که توفیق گردآوری متن حاضر را نصیب حقیر کرد و از خوانندگان گرامی بابت تأخیرهای مکرری که در چاپ کتاب اتفاق افتاد، عذر می‌خواهم.

این هاشته حاوی پاسخ تشریحی به پرسش‌های طرح شده برای درس حقوق اساسی در آزمون‌های رسمی کشور است، تقریباً پرسش‌های طرح شده در همه‌ی آزمون‌های اصلی؛ یعنی آزمون ورود به دوره‌ی کارآموزی وکالت، قضاوت، مشاوران - فوقی قضاییه، سردفتری دفترخانه‌های اسناد رسمی و آزمون ورود به دوره‌ی کارشناسی ارشد و دکتری در رشته‌های حقوق خصوصی، حقوق خانواده و حقوق نفس‌پرگان؛ دانشگاه‌های دولتی و دانشگاه آزاد اسلامی در این کتاب مورد بررسی قرار گرفت و اساساً تشریحی آنها ارایه شده است.

ویژگی‌های مهم کتاب که موجب تمایز آن از آثار مشابه موجود می‌شود، به شرح زیر است:

۱- پرسش‌ها به صورت موضوعی و با نظامی منطقی و علمی طبقه بندی شده‌اند تا خوانندگان محترم کتاب، مطالب را با نظم علمی بیاموزند.

۲- کتاب متضمن پرسش‌های طرح شده در آزمون‌های امتحان پایانی سال ۱۳۹۴ است.

۳- نه تنها پاسخ درست پرسش با استدلال توجیه شده، دلیل نادرستی گزینه‌های دیگر نیز شرح داده شده است.

۴- برای این که خوانندگان محترم از رجوع به منابع متعدد بی‌نیاز شوند، هنگام پاسخ‌گویی به پرسش‌ها تلاش شده است که مطالب مرتبط با پرسش نیز بیان شود.

۵- پاسخ‌ها براساس دیدگاهی ارایه شده‌اند که اکنون نظر غالب محسوب می‌گردد و در آزمون‌ها معمولاً مبنای تعیین پاسخ درست پرسش‌ها است، در مواردی که با توجه به قراین موجود معلوم بوده که نظری غیر از دیدگاه غالب به عنوان پاسخ درست مدنظر است، پاسخ درست بر اساس رویکرد مورد نظر ارایه شده و موضوع به طور مشروح تبیین شده است.

آنچه در این مجموعه گردآوری شده، حاصل جهد و تلاش علمی استادان هیئت علمی کشور است که بدون تردید حق بزرگی بر جامعه دارند و در واقع ریزه‌خواری از خوان نعمتی است که این بزرگان گسترده‌اند، در پاسخ‌گویی به پرسش‌ها عمدتاً اسرأت استاد بزرگ حقوق کشور، مرحوم دکتر ناصر کاتوزیان مبنا قرار گرفته است و هرجا عبارت «دیدگاه غالب در دکترین حقوقی» یا عبارات مشابه مورد استفاده واقع شده، منظور دیدگاه این دانشمند فقید است، در طول مدت گردآوری مطالب، مکرر عظمت تلاش این بزرگ مرد در ذهنم تجلی می‌یافت، حقیقتاً با لحاظ اهمیت ژرفان خدمتی که ایشان به این کشور و مردم آن کرده‌اند، همه باید در برابر آن روح بزرگ سر تعظیم فرود آوریم، اگر بر تلاش من در گردآوری این مطالب ارجحی معنوی مترتب باشد، با کمال احترام و خضوع همه‌ی آن را به روح پاک استاد تقدیم می‌کنم و از خداوند رحمان عاجزانه تمنا دارم، بهترین‌های خود در دیار باقی را نصیب استاد بند.

در پایان باید از دو نفر به خاطر یاری‌هایشان به طور ویژه تشکر کنم. برادر نجیب جناب آقای مسعود قربانی لاجوانی سپاسگزارم که کمک‌های فراوانی در پیشبرد کار از ایشان دریافت کردم و از مدیر محترم انتشارات چتر دانش، جناب آقای فرزاد دانشور ممنونم که با سعه‌ی صدر، طولانی شدن روند تهیه متن را تحمل کردند و امکانات موجود خود را برای نشر و عرضه‌ی مناسب کتاب در اختیارم نهادند.

مجید قربانی لاجوانی

فروردین ۱۳۹۵